

Slávnosť všetkých svätých

Mt 5, 1 - 12

1. november 2024

Milé sestry a bratia v Kristovi

Keď otvoríme hociktorý časopis, vo väčšine nájdeme aj nejaké dobre mienené rady, ako sa máme správať, aké pravidlá zachovávať - aby sme dobre žili, aby sme sami sebe nekazili život. Čoho sa vyvarovať, akú životosprávu dodržať, čo nejesť, aby sme sa vyhli chorobám, mali trochu lepšie. Tieto rady zväčša nespomínajú duchovné hodnoty a keď aj niekde sú, sú skôr zamerané na to, aby sme sa cítili dobre, aby sme boli šťastní a spokojní. Už nekladú otázku, aká je cena za takéto šťastie, za takúto spokojnosť, v ktorej myslíme len sami na seba, na svoj prospech. Už nám ani neponúkajú otázku kto je náš Boh, kto je božstvo, ktorému sa klaniame.

Biblickí zraeliti túto otázku mali a aj si ju kládli. Okrem toho mali aj zásady správneho konania - Zákon, Desatoro. V Ježišových časoch sa ale už snaha zachovať Zákon utopila v jednotlivých predpisoch. Väčšmi už hľadali spôsob, ako ich obísť, a zároveň v očiach tých druhých vyzeráť dobre.

Ježiš si bol vedomý, že Boh si vyvolil Izrael nie pre to, aby sa uzavrel pred svetom. Aby sa vyžíval vo svojej - často už len domenelej - spravodlivosti, výmimočnosti. Boh im dal svoje prisľúbenia preto, aby ich zanesli aj ostatným, aby priniesli spásu, dobro, božie kráľovstvo aj svetu, ostatným národom sveta. Ježiš chcel, aby sa veriaci nestali len uctievačmi starých rituálov, ale boli kvasom dobra a lásky, ktorý postupne premení, prekvasí spoločnosť a postupne aj ostatné národy sveta.

Ježišova latka stála vyššie, nebola to len samotná úcta Boha, nebol to len zákon, ale boli to zásady, ktoré sme aj dnes čítali- princípy ktoré nazývame blahoslavenstvami. Sú zvláštne tým, že zdanlivo chvália to, po čom my ľudia zväčša netúžime - chudobu, utrpenie a bolesť pre spravodlivosť. Sú ťažko zrozumiteľné pre tých, ktorí sa vyhlasujú za realistov. Blahoslavenstvá ale nechválila chudobu alebo bolesť ako také, ale chvália ich vtedy, keď sú v mene Boha. Ale nie v mene Boha fundamentalistov, ktorí siahajú po násilí, ale v mene Boha lásky, nového sveta, nového božieho kráľovstva. Komu záleží na Ježišovom Bohu lásky, ten sa nepotrebuje naviazať na veci, na majetok, vie zniesť pre spravodlivosť aj prenasledovanie. Blahoslavenstvá obsahujú víziu - víziu nového stvorenia, nového poriadku priateľstva, lásky, ozajstnej spravodlivosti, ozajstného pokoja - predstavujú jednu z najväčších inovácií v dejinách sveta. Aj keď mnohým sa ešte aj dnes zdá byť zvláštne v mene ducha, duchovných hodnôt zrieknuť sa vlastného prospechu moci, úspechu, prvých stoličiek ...

Na túto cestu si trúfli vždy len tí odvážnejší. Oatatní radšej stáli obďaleč, prípadne hľadali spôsob ako na tých odvážnejších hodiť aspoň kúsok blata. Tí, ktorí sa na túto cestu dali, ale dokázali priniesť svetu skutočnú inšpiráciu. Dokázali vydať svedectvo o nových nebesiach a o novej zemi. Voláme ich preto svätými a dnes si ich chceme všetkých spoločne uctiť. Chceme si uctiť nielen tých najznámejších, ale aj tých, na ktorých sa už trochu zabudlo, hoci aj oni vo svojej dobe predstavovali svetlo pre tento svet.

V bežnom chápaní slovo svätí má už dnes - aj pre väčšinu kresťanov - príchut dávnej minulosti. Zvykneme hovoriť, že to už nie je dnes aktuálne, dnes je predsa už iná doba. Ale títo zdôrazňovači reality zabúdajú, že práve svätí vždy prinášali nový pohľad do budúcnosti: oni sa vedeli pozeráť naozaj ďaleko dopredu.

Problém je aj v tom že väčšina ľudí si pri slove svätých prestaví akýchsi duchovných extrémistov schopných mimoriadnych výkonov. Pripomínajú im kulturistov, ktorí dvíhajú ťažké činky v troch sériách, v troch opakovaníach po sebe, najlepšie až do úplného vyčerpania. Takto si predstavujeme aj svätých, že sa len opakovane modlili do vyčerpania. Zabudujeme ale na ich nadšenie nového, na ich vnútornú radosť, ktorú prinášali nielen svojej dobe, ale aj storočia po ich smrti.

Takto aj mňa prekvapilo, napr. koľko vnútorného oduševnenia a aj ženskej krásy (a nakoniec aj zmyslu pre realitu) sa skrýva vo fotografii sv. Terezky Ježišovej. Vo viedenskom dóme sv. Štefana je pri vchode umiestnená skromná čieronobiela fotografia, ktorá o tom svedčí. Je to iný portrét - ako nasládlý obrázok, na ktorý sme zvyknutí.

A tak to je aj s ostatnými - práve tým, že žili z Ježišových blahoslavenstiev prinášali svetu ozajstnú radosť zo života, prinášali tvorivosť, nové pohľady do budúcnosti. Dávali novú nádej nielen cirkvi, ale aj celému svetu.

Nezabudnime ani my, že Ježiš svoje slová nehovoril z dlhej chvíle, ale z túžby po tom, aby sa naša viera zbližila s našimi životmi. Hovoril ich preto, aby sme sa snažili aspoň trochu aj my kráčať životom podobne. A aby sme spolu s ním pochopili Boha ako Boha lásky, ktorý nechce novú spravodlivosť presadiť silou a mocou, ale čaká na nás, na našu „pomoc“.

Modlime sa dnes za to, aby sme to pochopili.